

Aan de leden van de vaste commissie
voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van
de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		CU 10136/2019	17 juni 2019
onderwerp			
IPO-reactie op uitgangspunten voor het nieuwe cultuurbeleid			

Geachte mevrouw, heer,

In de prachtige en overvolle LocHal in Tilburg heeft minister Van Engelshoven afgelopen dinsdag 11 juni de uitgangspunten voor het nieuwe cultuurbeleid gepresenteerd. Een belangrijk ijkpunt in een periode waarin nauw is samengewerkt tussen ministerie en andere overheden, waarin stedelijke regio's zich hebben gevormd en waarin we met elkaar op zoek zijn gegaan naar mogelijkheden voor meer verbinding in het cultuurbeleid.

In de brief geeft de minister dat ook aan: *"Ik stel vast dat we als overheden op een constructieve manier in gesprek zijn over de inhoudelijke doelen van het cultuurbeleid en de bereidheid om er gezamenlijk in te investeren. De komende tijd gaat het erom die positieve houding om te zetten in concrete investeringen en voor kunstenaars en publiek zichtbare resultaten. Ik besef dat ik wat vraag van mijn medebestuurders; voor vergroting van het draagvlak voor cultuur en uitbreiding van de basisinfrastructuur zijn gezamenlijke investeringen nodig."*

De afgelopen periode heeft zich gekenmerkt door goed en constructief overleg tussen het ministerie en de andere overheden met één gezamenlijk doel: cultuur voor iedereen. Dit doel komt mooi tot uiting in de uitgangspuntenbrief, niet alleen in de titel, maar ook in de beleidsvoornemens. Meer samenwerking met de stedelijke regio's, eerlijke beloning, uitbreiding van de BIS, verbreding van publiek, het zijn onderwerpen waar wij als provincies ons zeer goed in kunnen vinden.

Bij het lezen van de onderliggende regeling ontstaat er bij ons echter een gemengd gevoel. De goede ambities zoals verwoord in de brief om door samenwerking met stedelijke regio's het culturele veld en het publiek ten dienste te staan, komen nog niet tot nauwelijks terug in de subsidieregeling. De stedelijke regio's, waar de brief meermaals naar verwijst, krijgen in de

regeling geen plek noch worden zij benoemd. Sterker nog, de oude regio-indeling in landsdelen wordt wederom gehanteerd in de regeling, gelijk aan voorgaande beleidsperioden. Landsdelen zoals regio Midden, waar zowel Flevoland als Utrecht toe behoren. Of regio Zuid, waar Limburg, Noord-Brabant en Zeeland onder worden geschaard. Terwijl juist de eigenheid van de onderliggende stedelijke regio's zo duidelijk is weergegeven in de profielen. Daarnaast wordt in de criteria voor de BIS-instellingen met geen woord gerept over de stedelijke regio en de waarde van een instelling voor deze regio.

Wij begrijpen dat meer samenhang creëren tussen landelijk en regionaal beleid tijd kost en dat continuïteit van instellingen van belang is. Met de subsidieregeling in de huidige vorm wordt naar onze mening echter onvoldoende recht gedaan aan de ambities die zijn verwoord in de uitgangspuntenbrief en die wij van harte ondersteunen. Daarom maken we graag van de gelegenheid gebruik u enkele aandachtspunten en gedachten mee te geven.

Regionale inbedding van de basisinfrastructuur

Het IPO heeft in eerder reacties aangegeven dat een betere geografische spreiding van het cultuuraanbod van belang is, evenals meer aandacht voor de functie en kwaliteiten die culturele instellingen in de regio hebben. Daarvoor moet per regio worden geïnventariseerd, in samenwerking met provincies, gemeenten en de cultuursector, wat nodig is aan culturele voorzieningen en de bijbehorende middelen.

De minister is voornemens de stedelijke regio's te vragen een reflectie te sturen op de aanvragen van instellingen uit de regio. Deze reflectie stuurt zij door aan de Raad voor Cultuur die dit mee kan nemen in de advisering. Wij onderschrijven het belang van de reflectie, hierdoor zijn de regio's in staat aan de voorkant invloed uit te oefenen op de invulling van de basisinfrastructuur.

In de conceptregeling worden nu vijf criteria benoemd: artistieke kwaliteit, vernieuwing, eerlijke beloning, bevordering educatie en participatie en geografische spreiding. Spreiding is zeker noodzakelijk, maar naast spreiding is ook de positie van de individuele instelling en de *opdracht* die deze meekrijgt een belangrijk aandachtspunt. Om te bevorderen dat instellingen in de basisinfrastructuur zich voldoende verhouden tot de regionale infrastructuur en een regionaal belang vertegenwoordigen, is het van belang dit als een criterium mee te geven. Zo ontstaat meer samenhang en verbinding tussen het landelijke beleid en het beleid van andere overheden.

Musea

In de basisinfrastructuur komt ruimte voor 12 musea met een gemeentelijke of provinciale collectie. Deze musea komen in aanmerking voor rijkssubsidie voor publiekstaken van (inter)nationaal belang. Wij zijn zeer verheugd over deze principiële uitbreiding van de basisinfrastructuur. Dit doet recht aan de waarde en het belang van vele musea die al in een internationale context opereren. Het bedrag dat hiervoor wordt uitgetrokken, is overigens miniem in vergelijking tot de rijksinzet voor rijksmusea.

De voordracht dient te komen van de Gedeputeerde Staten per provincie. Voor de ene provincie zal dit makkelijker zijn dan voor de andere. Om een groot lobbytraject van de musea te voorkomen en hierin enigszins objectief te kunnen opereren, is het voor het IPO wenselijk gemeenschappelijke uitgangspunten te formuleren. Deze uitgangspunten kunnen de provincies hanteren bij het maken van de keuze voor de voordracht aan het ministerie.

Educatie en participatie

Over de ambities van de minister aangaande cultuureducatie kunnen wij alleen maar positief zijn. Wij hebben waardering voor de maatregel om de financiële grondslag per inwoner voor het programma Cultuureducatie met Kwaliteit voor heel Nederland gelijk te trekken zodat voor ieder kind dezelfde inzet mogelijk is. Wij volgen ook de keuze voor integraal cultuuronderwijs zonder

voorrang voor bepaalde kunstdisciplines. Hierdoor kan de vraag van het cultuuronderwijs centraal gesteld kan worden, waarbij het eigenaarschap van de school centraal staat en dus het kind. Het is wenselijk om de losse lijnen voor Meer Muziek in de Klas, filmeducatie, Cultuureducatie met Kwaliteit zoveel mogelijk te bundelen zodat concurrentie tussen regelingen kan worden voorkomen. De voortzetting van het succesvolle programma Cultuureducatie met Kwaliteit is positief, evenals het instellen van een soortgelijke regeling voor cultuurparticipatie. Wat dat laatste betreft zijn we benieuwd naar de verdere uitwerking en de rol die de provincie hierin kan spelen.

Internationalisering

In het najaar van 2019 wordt het nieuwe beleidskader voor het internationaal cultuurbeleid aan de Tweede Kamer aangeboden. Net als de minister hechten wij aan internationale samenwerking vanuit de regio. Dit gebeurt overigens al veel, zeker in de Euregio's. Met name de grensregio's spelen een belangrijke rol in de internationale samenwerking en wij denken graag mee over het ontwerp van het nieuwe beleidskader. Daarnaast is er in het afgelopen jaar veel ervaring opgedaan in Leeuwarden in het kader van de Culturele Hoofdstad. Mogelijk kan deze ervaring ook meegenomen worden in het ontwerp van het nieuwe beleidskader.

Basisinfrastructuur en de fondsen

De overheveling van bepaalde instellingen van de fondsen naar de basisinfrastructuur is een belangrijke stap, instellingen verkrijgen hierdoor een duurzaam perspectief. De budgetten bij de fondsen en in het bijzonder het Fonds Podiumkunsten worden teruggebracht, waardoor de ruimte voor vernieuwing mogelijk in het gedrang komt. Instellingen die de afgelopen jaren door het fonds werden gesubsidieerd dreigen nu tussen wal en schip te vallen. Wij vragen aandacht hiervoor. Verder vraagt de minister van de fondsen samen te werken met de stedelijke regio's. Net als de samenwerking met het ministerie kan samenwerking met fondsen bijdragen aan de impact van de subsidiering, evenals aan het verkleinen van de administratieve lasten voor instellingen, bijvoorbeeld door prestatie-eisen af te stemmen. Wij zijn dan ook voorstander van deze samenwerking en worden graag betrokken bij de ontwikkeling van het beleidskader voor de fondsen.

Matchingsregeling Verbreding en Vernieuwing

Met de matchingsregeling Verbreding en Vernieuwing wordt een belangrijke vervolgstap gezet in de samenwerking tussen de verschillende overheden. De ervaring die nu wordt opgedaan met de proeftuinen leert dat gezamenlijke investering op specifieke thema's een grote meerwaarde heeft voor het culturele veld én het publiek. De twee miljoen euro die de minister voor deze regeling beschikbaar stelt is minimaal nodig om dergelijke projecten in de toekomst ook mogelijk te maken en de energie die is ontstaan vast te houden. Wij zien deze projecten als belangrijke stappen richting een duurzame verbinding van rijks, provinciaal en lokaal beleid.

Tot slot

Met de uitgangspunten voor het nieuwe cultuurbeleid worden mooie stappen gezet richting verdere samenwerking tussen Rijk, provincies en gemeenten. Om zorg te dragen voor het bewerkstelligen van deze ambities is verankering in de subsidieregeling een voorwaarde. Daarnaast achten wij het wenselijk dat de stedelijke regio's betrokken worden bij de uitwerking van de diverse andere regelingen, zoals de matchingsregelingen voor Cultuurparticipatie, Verbreding en Vernieuwing en de regelingen van de fondsen, om zodoende rekening te houden met alle door de regio's geleverde inspanningen en profielen.

De verbinding die wij met elkaar beogen kost tijd, de grote ambities worden niet op korte termijn bereikt. Daarom willen wij ook in de periode 2021-2024 samen met de minister blijven inzetten op een cultuurbestel waarin stedelijke cultuurregio's meer centraal staan. Zodat we met elkaar ons kunnen voorbereiden op en werken aan een toekomst waar cultuur er is voor iedereen.

Een afschrift van deze brief versturen wij naar de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mevrouw Van Engelshoven.

Hoogachtend,
INTERPROVINCIAAL OVERLEG

mr. H.M. Meijdam
algemeen directeur